

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
YVESA BOTA,
predstavljeni 7. marca 2018¹

Zadeva C-1/17

**Petronas Lubricants Italy SpA
proti
Liviu Guidi**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,
ki ga je vložilo Corte d'appello di Torino (višje sodišče v Torinu, Italija))

„Predhodno odločanje – Sodna pristojnost, priznavanje in izvrševanje sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah – Pristojnost na področju individualnih pogodb o zaposlitvi – Delodajalec, ki je bil tožen pred sodišči države članice, v kateri ima stalno prebivališče – Nasprotna tožba delodajalca – Določitev pristojnega sodišča“

1. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 20(2) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah.²
2. Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Liviem Guido, ki ima stalno prebivališče na Poljskem, in njegovim nekdanjim delodajalcem, družbo italijanskega prava Petronas Lubricants Italy SpA (v nadaljevanju: družba PL Italy), ki ima sedež v Italiji, in sicer v zvezi z odpustitvijo, o kateri ga je obvestila ta družba.
3. Ta predlog je za Sodišče priložnost, da prvič opredeli pojem „nasprotna tožba“, naveden v eni od posebnih določb poglavja II, oddelek 5, Uredbe št. 44/2001, v katerem so opredeljena pravila o pristojnosti za individualne pogodbe o zaposlitvi, z vidika svoje najnovejše sodne prakse v zvezi z istim pojmom, opredeljenim v členu 6, točka 3, navedene uredbe, ki je del oddelka 2 navedenega poglavja, ki se nanaša na posebno pristojnost.
4. Po analizi, v kateri se bom v skladu z zahtevo Sodišča omejil na drugo vprašanje za predhodno odločanje, bom predlagal, da se določbe člena 20(2) Uredbe št. 44/2001 razlagajo tako, da ima delodajalec na podlagi navedenega člena pravico, da vloži nasprotno tožbo pri sodišču, pri katerem je tožbo pravilno vložil delavec, in da lahko to sodišče odloči o navedeni tožbi, če je bila vložena za odločitev o vseh njunih vzajemnih zahtevkih, ki imajo skupen izvor.

¹ Jezik izvirnika: francoščina.

² UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42.

I. Pravni okvir

5. V uvodnih izjavah 11, 13 in 15 Uredbe (ES) št. 44/2001 je navedeno:

„(11) Pravila o pristojnosti morajo biti čimbolj predvidljiva in morajo temeljiti na načelu, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču toženca, pri čemer mora taka pristojnost vedno obstajati, razen v nekaterih točno opredeljenih primerih, v katerih je zaradi predmeta pravde ali avtonomije strank upravičena druga navezna okoliščina. Da bi postala skupna pravila preglednejša in da ne pride do kolizije pristojnosti[,] je treba stalno prebivališče pravne osebe opredeliti kot avtonomen koncept.

[...]

(13) Šibkejša stranka mora biti v zvezi z zavarovanjem, potrošniškimi pogodbami in zaposlitvijo zaščiten s pravili o pristojnosti, ki so za varstvo njenih pravic ugodnejša od splošnih pravil.

[...]

(15) V interesu ustreznega sodnega varstva je treba čimbolj zmanjšati možnost sočasnih postopkov in zagotoviti, da v dveh državah članicah niso izdane nezdružljive sodne odločbe. Obstajati mora jasen in učinkovit mehanizem za reševanje primerov litispendence in sorodnih pravnih ter za preprečevanje problemov, ki izhajajo iz razlik med državami članicami v zvezi z določitvijo trenutka, ko se zadeva šteje za visečo. Za namene te uredbe je treba ta trenutek opredeliti kot avtonomen koncept.“

6. V skladu s členom 6, točka 3, navedene uredbe, ki spada v njeno poglavje II, oddelek 2, naslovljen „Posebna pristojnost“, je lahko oseba s stalnim prebivališčem v državi članici tožena v drugi državi članici, „če gre za nasprotno tožbo, ki izhaja iz iste pogodbe ali dejstev, na katerem je temeljila prvotna tožba, pred sodiščem, kjer je v teku prvotni postopek“.

7. V poglavju II, oddelek 5, navedene uredbe, ki zajema njene člene od 18 do 21, so navedena pravila o pristojnosti v sporih v zvezi z individualnimi pogodbami o zaposlitvi.

8. Člen 18(1) Uredbe št. 44/2001 določa:

„V zadevah v zvezi z individualnimi pogodbami o zaposlitvi se pristojnost določa v skladu s tem oddelkom brez poseganja v člen 4 in v peto točko člena 5.“

9. Člen 19 navedene uredbe določa:

„Delodajalec s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožen:

1. pred sodišči v državi članici, kjer ima stalno prebivališče; ali
2. v drugi državi članici:
 - (a) pred sodišči v kraju, kjer delavec običajno opravlja svoje delo, ali pred sodišči v kraju, kjer je nazadnje opravljal svoje delo; ali
 - (b) če delavec običajno ne opravlja ali ni opravljal svojega dela v eni in isti državi, pred sodišči v kraju, kjer se nahaja ali se je nahajala poslovna enota, ki je zaposlila delavca.“

10. Člen 20 navedene uredbe določa:

„1. Delodajalec lahko sproži postopek samo pred sodišči države članice, kjer ima delavec stalno prebivališče.

2. Določbe tega oddelka ne vplivajo na pravico do vložitve nasprotne tožbe pred sodiščem, kjer je v skladu s tem oddelkom v teku prvotni postopek.“

11. Člen 21 Uredbe št. 44/2001 določa:

„Odstopanje od določb tega oddelka je mogoče samo po dogovoru o pristojnosti:

1. ki je bil sklenjen po nastanku spora; ali

2. ki omogoča delavcu, da sproži postopek pred sodišči, ki niso navedena v tem oddelku.“

II. Dejansko stanje spora o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

12. Družba PL Italy je leta 1982 zaposlila L. Guido na podlagi pogodbe, ki jo ureja italijansko pravo, pri čemer je bil ta leta 1996 napoten v poljsko družbo Petronas Lubricants Poland sp. z o. o. (v nadaljevanju: družba PL Poland) in je od takrat opravljal funkcijo generalnega direktorja, od leta 1998 pa je bil na položaju direktorja. Leta 2001 je z družbo PL Poland sklenil „vzporedno“ pogodbo o zaposlitvi za določen čas, ki jo ureja poljsko pravo in ki se je redno podaljševala, pri čemer je bilo določeno, da se dokončno izteče 30. aprila 2016. Z dopisoma z dne 17. in 29. aprila 2014 mu je bilo v disciplinskem postopku vročenih več obdolžitev. Družba PL Italy je nato z dopisom z dne 28. maja 2014 L. Guido odpustila zaradi „zatrjevanega utemeljenega razloga“. Z drugim dopisom, poslanim istega dne, je bil obveščen o prenehanju svojega delovnega razmerja z družbo PL Poland.

13. L. Guida je zato proti družbi PL Italy vložil tožbo pri Tribunale di Torino (sodišče v Torinu, Italija), pri čemer se je skliceval na zapoznelost in splošnost navedenih obdolžitev, predloženih v disciplinskem postopku, in izpodbijal resničnost dejanj, ki so mu bila očitana. Navedenemu sodišču je predlagal, prvič, naj odpustitev, o kateri ga je obvestila družba PL Italy, razglasi za neutemeljeno in vsekakor nezakonito, in drugič, naj tej družbi naloži plačilo odškodnine, ki je v italijanskem pravu določena za nezakonito odpustitev. L. Guida je poleg tega predlagal, naj se družbi PL Italy naloži povrnitev nepremoženjske škode, ki mu je bila povzročena, ker je z odpustitvijo posegla v njegovo čast in dobro ime.

14. Družba PL Italy je 5. decembra 2014 začela postopek in predlagala zavrnitev predlogov tožeče stranke. Pojasnila je, da je družba PL Poland s pogodbo o prenosu z dne 3. decembra 2014 nanjo prenesla terjatve do L. Guide, in z nasprotno tožbo predlagala, naj se L. Guidi naloži vračilo zneska 143.816,29 EUR, ki naj bi ga neupravičeno prejel s povrnitvijo stroškov za poslovna potovanja, nadomestili za neizkoriščen dopust in prejetjem višjih zneskov zaradi uporabe napačnih menjalnih tečajev med zlotom in eurom.

15. L. Guida je trdil, da v skladu s členoma 6, točka 3, in 20 Uredbe št. 44/2001 italijansko sodišče ni bilo pristojno za odločanje o nasprotni tožbi družbe PL Italy.

16. Tribunale di Torino (sodišče v Torinu) je s sodbo, objavljeno 14. septembra 2015, družbi PL Italy naložilo, naj L. Guidi plača 100.000 EUR iz naslova nepremoženjske škode, ker naj bi z odpustitvijo posegla v njegovo čast in dobro ime, ter se izreklo za nepristojno za odločanje o nasprotni tožbi družbe PL Italy in za pristojna razglasilo poljska sodišča.

17. Potem ko je Tribunale di Torino (sodišče v Torinu) presodilo, da je L. Guida dokazal, da ima stalno prebivališče na Poljskem, je vseeno menilo, da člen 20(2) Uredbe št. 44/2001 sicer določa odstopanje od obveznosti delodajalcev, da vložijo tožbe proti svojim zaposlenim v državi, v kateri ti stalno prebivajo, vendar se navedeno odstopanje ne uporablja, kadar delodajalec uveljavlja terjatve, ki izvirno niso njegove, temveč so bile nanj prenesene s pogodbo.

18. Družba PL Italy je pri Corte d'appello di Torino (višje sodišče v Torinu, Italija), predložitvenem sodišču, zoper to prvostopenjsko sodbo vložila pritožbo, v kateri predlaga, naj se razveljavi naložitev povrnitve nepremoženjske škode, in ponovno vlaga nasprotno tožbo.

19. Navedeno sodišče meni, da je pomembno, ali člen 20(2) Uredbe št. 44/2001 dopušča možnost, da delodajalec pri sodiščih države članice, v kateri ima sedež, vloži nasprotno tožbo proti delavcu, ki je pri istih sodiščih proti temu delodajalcu v skladu s členom 19 navedene uredbe pravilno vložil tožbo.

20. Če je odgovor pritrdilen, se predložitveno sodišče sprašuje o posledicah ugotovitve, da je predmet nasprotne tožbe, ki jo je vložil delodajalec, terjatev, ki je prvotno pripadala drugi osebi, ki je bila hkrati delodajalec istega delavca na podlagi „vzporedne“ pogodbe o zaposlitvi, in da nasprotna tožba temelji na pogodbi o prenosu terjatve, sklenjeni med delodajalcem in prvotnim imetnikom terjatve, po tem, ko je delavec vložil glavno tožbo.

21. V teh okoliščinah je Corte d'Appello di Torino (višje sodišče v Torinu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

- „1. Ali člen 20(2) Uredbe št. 44/2001 dopušča možnost, da delodajalec s stalnim prebivališčem na ozemlju države članice EU, proti kateremu njegov nekdanji zaposleni vloži tožbo pri sodiščih države članice, v kateri stalno prebiva (v skladu s členom 19 navedene uredbe), proti navedenemu delavcu vloži nasprotno tožbo pri istem sodišču, pri katerem je vložena glavna tožba?
2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali člen 20(2) Uredbe št. 44/2001 dopušča pristojnost sodišča, pri katerem je vložena glavna tožba, tudi če predmet nasprotne tožbe, ki jo je vložil delodajalec, ni terjatev, ki je prvotno pripadala delodajalcu, temveč terjatev, ki je prvotno pripadala drugemu subjektu (ki je hkrati na podlagi vzporedne pogodbe o zaposlitvi delodajalec istega delavca), in nasprotna tožba temelji na pogodbi o prenosu terjatve, sklenjeni med delodajalcem in prvotnim imetnikom terjatve, po tem, ko je delavec vložil glavno tožbo?“

III. Analiza

22. Preden se v analizi lotim pojma „nasprotna tožba“, navedenega v členu 20(2) Uredbe št. 44/2001,³ menim, da je bistveno pojasniti nekatere elemente, na katerih temeljijo moji preudarki. Prvič, ugotoviti je mogoče, da pogoji uporabe te določbe niso sporni. Ni torej sporno, da se spor nanaša na „individualno pogodbo o zaposlitvi“ v smislu člena 18(1) navedene uredbe,⁴ sklenjeno med L. Guido in družbo PL Italy od leta 1982, pri čemer je ta zaposleni od leta 2001 sklenil tudi druge pogodbe o zaposlitvi z družbo PL Poland, ki je „družba, povezana“ z družbo PL Italy, potem ko je bil od

³ Ta uredba se uporablja v postopku v glavni stvari, saj je zaposleni tožbo vložil pred 10. januarjem 2015. Kot je bilo opozorjeno v sodbi z dne 21. decembra 2016, *Concurrence* (C-618/15, EU:C:2016:976, točka 9), je bila Uredba št. 44/2001 razveljavljena s členom 80 Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 351, str. 1). In v skladu s členom 66(1) navedene uredbe se uporablja samo za sodne postopke, ki so bili začeti po 10. januarju 2015.

⁴ Sodba z dne 10. septembra 2015, *Holterman Ferho Exploitatie* in drugi (C-47/14, EU:C:2015:574, točka 34).

leta 1996 napoten v to poljsko družbo. Sporno ni niti, da je družba PL Italy – delodajalec, ki je tožena stranka in proti kateremu je bila vložena tožba pri sodišču države članice, v kateri ima sedež, ki je pristojno zaradi izbire delavca, opravljene v skladu s členom 19 navedene uredbe – vložila tožbo za ločeno sodno odločitev v zvezi s tožečo stranko in ne sredstvo obrambe.⁵

23. Drugič, nobenega dvoma ni, da imata tako delodajalec kot delavec pravico do vložitve nasprotne tožbe, zaradi česar je mogoče na prvo vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti pritrdilno. Bilo bi namreč v nasprotju z dobesedno razlago določb člena 20(2) Uredbe št. 44/2001,⁶ če bi se zaradi neobstoja zakonodajne omejitve sklepalo, da ima pravico do vložitve nasprotne tožbe samo zaposleni.⁷ Zdi se mi, da je to postopkovno enakost zaposlenega in delodajalca posredno nakazalo že Sodišče.⁸ Ta je v skladu s splošnim načelom učinkovitega izvajanja sodne oblasti, ki vključuje spoštovanje načela ekonomičnosti postopka.⁹

24. Tako je sprejemljivo, da lahko delodajalec z nasprotno tožbo doseže, da zahtevk, vložen proti delavcu, preuči sodišče, ki ni sodišče države članice, na ozemlju katere ima delavec stalno prebivališče, temveč sodišče, ki ga je ta delavec izbral, ker je menil, da je najbližje njegovim interesom.¹⁰

25. Glede na navedeno je treba pojasniti, kako je treba opredeliti pojem „nasprotna tožba“ v smislu člena 20(2) Uredbe št. 44/2001, kot predložitveno sodišče v bistvu sprašuje z drugim vprašanjem.

26. Najprej je treba ugotoviti, da je zakonodajalec Unije izbral drugačno besedilo od tistega v členu 6, točka 3, navedene uredbe, ki je del poglavja II, oddelek 2, in ki določa pravila o izvedenih pristojnostih, ki veljajo poleg načelne pristojnosti sodišča države članice, v kateri ima tožena stranka stalno prebivališče. V tej določbi je namreč dodano, da mora iti za tožbo, „ki izhaja iz iste pogodbe ali dejstev, na kater[ih] je temeljila prvotna tožba“.¹¹ Tega besedila, ki je od začetka veljavnosti Bruseljske konvencije ostalo nespremenjeno, ni niti v oddelkih, ki se nanašajo na pravila o pristojnosti, ki ščitijo zavarovance ali potrošnike. To pojasnilo ni bilo dodano niti ob vstavitvi oddelka 5, ki se nanaša na pristojnost za individualne pogodbe o zaposlitvi,¹² v poglavje II Uredbe št. 44/2001, niti ob pripravi Uredbe št. 1215/2012, ki se uporablja od 10. januarja 2015.

⁵ Sodba z dne 13. julija 1995, Danvaern Production (C-341/93, EU:C:1995:239, točki 15 in 18).

⁶ Poudariti je treba, da so enake določbe navedene v drugih oddelkih, ki določajo pravila o pristojnosti, ki ščitijo šibkejšo stranko (člen 12(2) za zadeve v zvezi z zavarovanjem in člen 16(3) za potrošniške pogodbe). Besedilo teh členov, ki izhaja iz členov 11 in 14 Konvencije o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, podpisane v Bruslju dne 27. septembra 1968 (UL 1972, L 299, str. 32), kakor je bila spremenjena s poznejšimi konvencijami o pristopu novih držav članic k tej konvenciji (v nadaljevanju: Bruseljska konvencija), je bilo prav tako nespremenjeno ponovljeno v členih 14 in 18 Uredbe št. 1215/2012.

⁷ Pravna teorija je v zvezi s tem soglasna ne glede na uredbo, ki se uporablja, glej zlasti Gaudemet-Tallon, H., *Compétence et exécution des jugements en Europe, Matières civile et commerciale, Règlements 44/2001 et 1215/2012, Conventions de Bruxelles (1968) et de Lugano (1998 et 2007)*, 5. izdaja, Librairie générale de droit et de jurisprudence, zbirka Droit des affaires, Pariz, 2015, str. 394, točka 302(2); Blanco-Morales Limones, P., Garau Sobrino, F. F., Lorenzo Guillén M. L., Montero Muriel, F. J., *Comentario al Reglamento (UE) n° 1215/2012 relativo a la competencia judicial, el reconocimiento y la ejecución de resoluciones judiciales en materia civil y mercantil, Reglamento Bruselas I refundido*, Thomson Reuters Aranzadi, Madrid, 2016, str. 495, točka 2(7); Magnus, U., Mankowski, P., *European Commentaries on Private International Law, Brussels Ibis Regulation*, zvezek 1, Sellier European Law Publishers, Otto Schmidt, Köln, 2015, str. 554, točka 5; Czernich, D., Kodek, G., Mayr, P., *Europäisches Gerichtsstands- und Vollstreckungsrecht Brüssel Ia-Verordnung (EuGVVO 2012) und Übereinkommen von Lugano 2007 Herausgeber*, LexisNexis, Dunaj, 2015, str. 296(3).

⁸ Sodba z dne 22. maja 2008, Glaxosmithkline in Laboratoires Glaxosmithkline (C-462/06, EU:C:2008:299, točka 29).

⁹ Sodbe z dne 10. aprila 2003, Pugliese (C-437/00, EU:C:2003:219, točki 17 in 22); z dne 22. maja 2008, Glaxosmithkline in Laboratoires Glaxosmithkline (C-462/06, EU:C:2008:299, točka 27), in z dne 12. oktobra 2016, Kostanjevec (C-185/15, EU:C:2016:763, točka 37).

¹⁰ Izraz, vzet iz sodbe z dne 14. septembra 2017, Nogueira in drugi (C-168/16 in C-169/16, EU:C:2017:688, točka 50 in navedena sodna praksa).

¹¹ V poročilu P. Jenarda o [Bruseljski] konvenciji (UL 1979, C 59, str. 1) je pojasnjeno, da „mora biti za utemeljitev pristojnosti nasprotna tožba sorodna glavni tožbi. Ker sorodnih pravnih ne poznajo vse zakonodaje, je v besedilu, ki se zgleduje po osnutku belgijskega sodnega zakonika, navedeno, da mora nasprotna tožba izhajati bodisi iz pogodbe bodisi iz dejstva, na katerem temelji prvotna tožba“ (str. 28).

¹² Za podroben prikaz zakonodajne zgodovine glej sodbi z dne 22. maja 2008, Glaxosmithkline in Laboratoires Glaxosmithkline (C-462/06, EU:C:2008:299, točke od 14 do 17), in z dne 14. septembra 2017, Nogueira in drugi (C-168/16 in C-169/16, EU:C:2017:688, točka 46).

27. V pripravljalnih dokumentih je navedeno, da „[se] pristojnosti, določene v tem oddelku, [...] nadomestijo s pristojnostmi, ki so določene v oddelkih 1 in 2“,¹³ in da so „[d]oločbe o sodni pristojnosti za pogodbe o zaposlitvi [...] vsebinsko praktično nespremenjene, vendar so združene v poseben oddelek, podobno kot je določeno za zadeve v zvezi z zavarovanjem in potrošniške pogodbe“. ¹⁴ Iz navedenega izhaja, da zakonodajalec ni izbral posebnih določb za delovnopравни spor kljub cilju zaščititi šibkejšo stranko, s katerim bi bilo mogoče utemeljiti posebne pogoje v zvezi s tožbo delodajalca, kot jih je predlagal L. Guida v pisnem stališču.

28. Nato je treba opozoriti na načela, ki jih je Sodišče navedlo v primeru predloga za razlago enega od štirih členov (od 18 do 21), ki jih zajema ta oddelek 5 poglavja II Uredbe št. 44/2001, ki se nanaša na „[p]ristojnost za individualne pogodbe o zaposlitvi“:

- v tem oddelku so navedena številna pravila, katerih cilj – kot je razvidno iz uvodne izjave 13 te uredbe – je zaščititi šibkejšo pogodbeno stranko s pravili o pristojnosti, ki so ugodnejša za varstvo njenih pravic;¹⁵
- iz besedila določb v navedenem oddelku izhaja, da so te ne le posebne, temveč tudi izčrpne,¹⁶ in
- za zagotovitev polnega učinka Uredbe št. 44/2001 je treba pravne pojme, navedene v njej, razlagati avtonomno in s tem enotno v vseh državah članicah.¹⁷

29. Nazadnje je treba poudariti, da je Sodišče navedlo, da je bilo pravilo, ki je določeno v členu 6, točka 3, Uredbe št. 44/2001 in se nanaša na primer nasprotne tožbe, vključeno v člen 20(2) te uredbe, s čimer je bilo izvedeno približevanje teh določb.¹⁸

30. Sodišče je tako v zvezi z izrazom, „[ki] izhaja iz iste pogodbe ali dejstev, na kater[ih] je temeljila prvotna tožba“, presodilo, da ga je treba razlagati avtonomno, ob upoštevanju ciljev navedene uredbe.¹⁹

31. V zvezi s tem je Sodišče poudarilo, da posebna sodna pristojnost za odločanje o nasprotni tožbi v interesu učinkovitega izvajanja sodne oblasti strankam omogoča, da lahko o vseh njihovih vzajemnih zahtevkih, ki imajo skupen izvor, odloči isto sodišče v istem postopku. S tem se preprečijo odvečni in številni postopki.²⁰ Zato je bilo presojeno, da je treba „[v] okoliščinah, kot so te iz postopka v glavni stvari, [...] šteti, da nasprotna tožba za vračilo zneska zaradi neupravičene obogatitve izhaja iz pogodbe o lizingu, na kateri je temeljila prvotna tožba lizingodajalca. Do zatrevane obogatitve v višini zneska, plačanega na podlagi sodbe, ki je bila v vmesnem času razveljavljena, namreč ne bi prišlo, če ne bi bilo navedene pogodbe“. ²¹ Stroga povezava z ozadjem spora se torej zdi odločilna.

13 Ta stavek je bil že citiran v sodbi z dne 22. maja 2008, Glaxosmithkline in Laboratoires Glaxosmithkline (C-462/06, EU:C:2008:299, točka 24).

14 Glej predlog uredbe Sveta (ES) o pristojnosti, priznavanju in izvrševanju odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (COM(1999) 348 final), obrazložiteni memorandum.

15 Sodbi z dne 22. maja 2008, Glaxosmithkline in Laboratoires Glaxosmithkline (C-462/06, EU:C:2008:299, točki 17 in 30), in z dne 14. septembra 2017, Nogueira in drugi (C-168/16 in C-169/16, EU:C:2017:688, točka 49 in navedena sodna praksa).

16 Sodbi z dne 22. maja 2008, Glaxosmithkline in Laboratoires Glaxosmithkline (C-462/06, EU:C:2008:299, točka 18), in z dne 14. septembra 2017, Nogueira in drugi (C-168/16 in C-169/16, EU:C:2017:688, točka 51 in navedena sodna praksa).

17 Glej v zvezi s členom 18 navedene uredbe sodbo z dne 10. septembra 2015, Holterman Ferho Exploitatie in drugi (C-47/14, EU:C:2015:574, točki 36 in 37 ter navedena sodna praksa), in v zvezi s členom 19, točka 2, navedene uredbe sodbo z dne 14. septembra 2017, Nogueira in drugi (C-168/16 in C-169/16, EU:C:2017:688, točki 47 in 48 ter navedena sodna praksa).

18 Sodba z dne 22. maja 2008, Glaxosmithkline in Laboratoires Glaxosmithkline (C-462/06, EU:C:2008:299, točka 22).

19 Sodba z dne 12. oktobra 2016, Kostanjevec (C-185/15, EU:C:2016:763, točka 36).

20 Sodba z dne 12. oktobra 2016, Kostanjevec (C-185/15, EU:C:2016:763, točka 37).

21 Sodba z dne 12. oktobra 2016, Kostanjevec (C-185/15, EU:C:2016:763, točka 38).

32. Ali v teh okoliščinah ustrežna zaščita zaposlenega kot šibkejše stranke utemeljuje sprejetje drugačne razlage pojma „nasprotna tožba“, če ni pojasnila, navedenega v členu 20(2) Uredbe št. 44/2001? Podobno kot Komisija menim, da mora biti pojem „nasprotna tožba“ enoten v primeru uporabe pravil o pristojnosti evropskih sodišč, toliko bolj, ker merila v primeru izvedene pristojnosti do sedaj še niso povzročila številnih težav pri razlagi in ker so tako kot v primeru sorodnih pravnih v skladu s ciljem izogibanja rešitvam, ki morda ne bile združljive, če bi se vzroki presojali ločeno.²²

33. Prednost te rešitve je posledično ta, da se prepreči uporaba pojmov, ki jih je težje uporabljati, kot je pojem obstoja „objektivne povezave na podlagi predmeta ali vzroka“, ki ga je predlagala italijanska vlada. Vendar menim, da ni treba sprejeti prestrogega pojmovanja „tožbe, ki izhaja iz pogodbe o zaposlitvi“, kakršno je predlagala Komisija, in ki temelji na „delovnem razmerju, na katero se je skliceval delavec v prvotni tožbi“, in sicer iz več razlogov.

34. Prvič, Sodišče je že sprejelo široko razlago pojma „tožba, ki izhaja iz pogodbe“, ²³ ko je priznalo, da tožba za vračilo zneska zaradi neupravičene obogatitve izhaja iz pogodbe o lizingu, sklenjene med strankama v sporu o glavni stvari v posebnih okoliščinah postopka. Šlo je namreč za tožbo za vračilo, katere predmet je bil znesek, dogovorjen v okviru zunajsodne poravnave, in ki je bila vložena med novim sodnim postopkom med istima strankama po razveljavitvi sodne odločbe, s katero je bilo odločeno o prvotni tožbi med njima in na podlagi katere je bila ta zunajsodna poravnava izvršena. Tako je mogoče ugotoviti, da je Sodišče bolj kot neposredno povezavo s pogodbo sprejelo dejstvo, da brez te pogodbe ne bi prišlo do neupravičene obogatitve, iz česar je razvidno, da ti zahtevki „izhajajo iz skupnega dejanskega konteksta“.²⁴

35. Drugič, obstajati mora možnost za upoštevanje tesne povezanosti pogodbenih delovnih razmerij,²⁵ kar je pogosto v primeru napotitve, pri kateri se lahko ohrani prvotna pogodba o zaposlitvi, ki obenem soobstaja z lokalno pogodbo o zaposlitvi.

36. V obravnavanem primeru je iz ujemajočih se stališč strank razvidno, da je bila družba PL Italy stoodstotna lastnica družbe PL Poland in da je bila od julija 2001 z družbo PL Poland sklenjena posebna „vzporedna“ pogodba, da bi se določili posebni pogoji tega delovnega razmerja. Poleg tega je mogoče ugotoviti, da je bil predmet postopka, ki ga je začel L. Guida, prvotna pogodba, in ne zadnja pogodba, sklenjena z družbo PL Poland.

37. Tretjič, iz razlogov za odpustitev in denarnega zahtevka družbe PL Italy izhaja, da temeljijo na istih dejstvih, ki se brez razlike nanašajo na obe družbi. V obravnavanem primeru je bilo L. Guidi očitano, prvič, da je od družbe PL Poland večkrat neupravičeno dobil povrnjene stroške za poslovna potovanja in nadomestila za neizkoriščen dopust, in drugič, da je ob izplačilu zneska svoje plače zavajal družbo PL Italy s tem, da ji je sporočal menjalni tečaj med zlotom in eurom, ki je bil ugodnejši od uradnega. Ni sporno, da je na teh dejstvih temeljila odločitev za prekinitev delovnega razmerja, ki sta jo sprejeli družbi PL Italy in PL Poland, ter da je namen nasprotna tožbe povračilo ustreznih, neupravičeno prejetih zneskov.

22 Primerjaj s sodbo z dne 11. aprila 2013, Sapir in drugi (C-645/11, EU:C:2013:228, točka 42), v zvezi s členom 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, in komentarjem avtorjev Czernich, D., Kodek, G., in Mayr, P., *Europäisches Gerichtsstands- und Vollstreckungsrecht Brüssel Ia-Verordnung (EuGVVO 2012) und Übereinkommen von Lugano 2007 Herausgeber*, LexisNexis, Dunaj, 2015, str. 296, odstavek 3.

23 Primerjaj z analizo določb člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 v Magnus, U., Mankowski, P., *European Commentaries on Private International Law, Brussels Ibis Regulation*, zvezek 1, Sellier European Law Publishers, Otto Schmidt, Köln, 2015, str. 401, zlasti v zvezi z izrazom „same contract“, navedenim v angleški različici te uredbe.

24 Izraz, naveden v sklepnih predlogih generalne pravobranilke J. Kokott v zadevi Kostanjevec (C-185/15, EU:C:2016:397, točka 44).

25 Za splošen pregled posebnosti pogodbe o zaposlitvi glej sodbo z dne 15. januarja 1987, Shenavai (266/85, EU:C:1987:11, točka 16). Za ponazoritev primerov več pogodbenih razmerij glej sodbo z dne 10. aprila 2003, Pugliese (C-437/00, EU:C:2003:219, točke od 4 do 9), ter zlasti v zvezi z družbami, ki pripadajo isti skupini, sodbi z dne 22. maja 2008, Glaxosmithkline in Laboratoires Glaxosmithkline (C-462/06, EU:C:2008:299, točke od 7 do 10), in z dne 10. septembra 2015, Holterman Ferho Exploitatie in drugi (C-47/14, EU:C:2015:574, točke od 12 do 18).

38. Zaradi te tesne povezave med delavčevim izpodbijanjem razlogov za odpustitev in zahtevkom za vračilo, ki ga je vložil delodajalec, je treba zavrni trditve L. Guide in Komisije, ki se nanašajo na nepredvidljivost tožbe tožene stranke, in sicer zaradi prenosa terjatve, na podlagi katerega ima pravico do njene vložitev.

39. Četrtrič, ugotoviti je treba, da se je L. Guida odločil, da bo izpodbijal utemeljenost ene same odločbe, in sicer odločbe o odpovedi njegovega delovnega razmerja z družbo PL Italy, ter da proti tej družbi ne bo vložil tožbe pri sodišču države članice, v kateri je običajno opravljal svoje delo, kar bi lahko storil v skladu s členom 19(2)(a) Uredbe št. 44/2001, temveč pri sodišču kraja, v katerem ima družba PL Italy sedež. Ta izbira ne sme vplivati na avtonomno razlago pojma „nasprotna tožba“. V zvezi s tem je treba spomniti, da kljub odločitvi zakonodajalca Unije, da določi več pravil o pristojnosti, ki ščitijo delavca, ni bila sprejeta odločitev o določitvi meril, ki bi omejevala pravico delodajalca, da vloži nasprotno tožbo.

40. Iz istih razlogov je treba zavrni argument, ki se nanaša na zakonodajo, ki se uporablja za pogodbo o zaposlitvi, in s katerim bi bilo mogoče po mnenju L. Guide in Komisije utemeljiti razlago, ki je strogo omejena na pogodbo o zaposlitvi, na katero se nanaša prvotna tožba. Tudi če je Sodišče v zvezi z določitvijo pristojnosti na podlagi kraja izvajanja pogodbe o zaposlitvi, s katero je mogoče utemeljiti dajanje prednosti sovpadanju sodne in zakonodajne pristojnosti, menilo, da je primerno upoštevati ustrezne določbe Rimske konvencije²⁶ iz leta 1980 o uporabi prava v pogodbenih obligacijskih razmerjih,²⁷ je treba šteti, da mora biti vprašanje sodne pristojnosti v primeru nasprotne tožbe razločno neodvisno od vprašanja zakonodaje, ki se uporablja za vsebinsko odločanje.

41. Zato menim, da okoliščine postopka v glavni stvari dokazujejo, da se pojem „nasprotna tožba“ ne sme razlagati tako, da je omejen le na pogodbeni okvir. Upoštevati je treba tudi ujemanje dejstev, na katerih temelji prvotna tožba. V predloženem primeru se mi torej to, da se zaradi učinkovitega izvajanja sodne oblasti prizna, da lahko isto sodišče preuči resničnost dejstev, na katerih je temeljila odpustitev, in na podlagi te preučitve določi finančne posledice, ne zdi v nasprotju z interesi zaposlenega. S tem se zagotovi neprotislovnost odločb, kar je v skladu s ciljem, določenim v uvodni izjavi 15 Uredbe št. 44/2001. V teh okoliščinah tako ni pomembno, da je bila terjatev, na katero se sklicuje delodajalec, prenesena po vložitvi tožbe pri pristojnem sodišču.

42. Zato menim, da je pojem „nasprotna tožba“ zaradi jasnosti in učinkovitosti mogoče razlagati na splošno, zaradi česar bodo morala nacionalna sodišča preveriti, ali je – bodisi pogodben bodisi dejanski – izvor zahtevkov strank skupen, in pri tem upoštevati vse okoliščine obravnavanega primera.

43. Iz vseh navedenih elementov izhaja, da se Sodišču predlaga, naj odloči, da je treba člen 20(2) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 razlagati tako, da imata delodajalec in delavec na podlagi navedenega člena pravico, da vložita nasprotno tožbo pri sodišču, pri katerem je bila pravilno vložena prvotna tožba, in da lahko to sodišče odloči o navedeni tožbi, če je bila vložena za odločitev o vseh njunih vzajemnih zahtevkih, ki imajo skupen izvor, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

²⁶ Za najnovejšo ponazoritev glej sodbo z dne 14. septembra 2017, Nogueira in drugi (C-168/16 in C-169/16, EU:C:2017:688, točka 55), v zvezi z avtonomno razlago člena 19, točka 2, Uredbe št. 44/2001.

²⁷ UL 1998, C 27, str. 34. Člen 6 te konvencije se uporablja za pogodbe, ki so bile sklenjene do 17. decembra 2009. Po tem datumu se v skladu s členom 28 Uredbe (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeni obligacijski razmerja (Rim I) (UL 2008, L 177, str. 6), uporablja člen 8 te uredbe.

IV. Predlog

44. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo Corte d'appello di Torino (višje sodišče v Torinu, Italija), odgovori:

Člen 20(2) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da imata delodajalec in delavec na podlagi navedenega člena pravico, da vložita nasprotno tožbo pri sodišču, pri katerem je bila pravilno vložena prvotna tožba, in da lahko to sodišče odloči o navedeni tožbi, če je bila vložena za odločitev o vseh njunih vzajemnih zahtevkih, ki imajo skupen izvor, kar mora preveriti predložitveno sodišče.